

VALTIONTUET

C 69/98 (ex NN 118/98)

Saksa

(1999/C 73/09)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

*(Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 92, 93 ja 94 artikla)***Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukainen komission tiedonanto jäsenvaltioille ja niille, joiden etua asia koskee, Thüringenin osavaltion pk-yritysten investointeja tukevan ohjelman väärinkäytöstä**

Komissio ilmoitti Saksan hallitukselle jäljempänä esitetyllä kirjeellään päätöksestään aloittaa 93 artiklan 2 kohdan mukainen menettely.

- ”1. Komissio ilmoittaa Saksan hallitukselle, että tarkasteltuaan mainittua tukea koskevia Saksan viranomaisten toimittamia tietoja se on päättänyt aloittaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn.
2. Komissio hyväksyi 26 päivänä marraskuuta 1993 tehdyllä päätöksellä Thüringenin osavaltion pk-yritysten investointeja tukevan ohjelman (’KMU-Investitionssicherungsprogramm des Landes Thüringen’ N 408/93, muutettuna myöhemmin asiakirjalla N 480/94) vuoden 1996 loppuun asti.
3. Tähän ohjelmaan myönnettiin kaudeksi 1994—1996 aluksi 17 miljoonan ecun määräraha, jota korotettiin myöhemmin 42 miljoonaan ecuun. Ohjelmasta myönnetään tukea pk-yritysten ja tietyin edellytyksin suurten yritysten tuotantoinvestointeihin Thüringenin osavaltiossa sovellettavan alueellisen enimmäismäärän rajoissa (35 prosenttia brutto suurten yritysten osalta, sillä Thüringen kuuluu niihin Saksan tukialueisiin, joihin sovelletaan EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaista alueellista poikkeusta) sekä 15 prosentin korotus (brutto), kun tukia myönnetään pk-yrityksille (pk-yrityksiä koskevien yhteisön suuntaviivojen mukainen määritelmä —1992). Saksan viranomaiset kielsivät 26. elokuuta 1993 päivätyllä tiedonannollaan, johon mainitussa kirjeessä viitataan, sisällyttämästä vaikeuksissa oleville yrityksille suunnattavan tuen myöntämisen tähän järjestelmään (’Saksan hallitus täsmentää, että tämä järjestelmä ei mahdollista yritysten pelastamiseen tai rakennemuutokseen tarkoitettua tuen myöntämistä’).
4. Komissio hyväksyi 8. huhtikuuta 1998 tehdyllä päätöksellä (NN 142/97) (2. kesäkuuta 1998 päiväty kirje SG(98) D/4313) mainitun ohjelman jatkamisen tarkistetuina ehdoin vuosina 1997—2001.

5. Hyväksyessään järjestelmän jatkamisen komissio kuitenkin epäili, että järjestelmää ei ole sovellettu komissiolle toimitetun ja tämän hyväksymän asiakirjan mukaisesti, jossa todetaan, että tukia ei ole tarkoitettu vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseen ja rakennemuutokseen. Tästä syystä komissio velvoitti Saksan (asiassa ’Italgrani’ annettu määräys)

— toimittamaan komissiolle kaikki tiedot, joiden avulla se voi varmistaa, että tuet on myönnetty hyväksytyyn järjestelmän mukaisesti,

— ilmoittamaan komissiolle tapaukset, joissa tukia on myönnetty yrityksille, jotka olisi pitänyt tuen myöntämishetkellä katsoa vaikeuksissa oleviksi yrityksiksi,

— ilmoittamaan komissiolle, millaisin ehdoin nämä tuet on myönnetty.

6. Saksan hallitus myönsi 7. elokuuta 1998 esittämissään huomautuksissa, että Saksan viranomaisten 26. elokuuta 1993 laatimassa tiedonannossa todetaan, että järjestelmä ei mahdollista tukien myöntämistä yritysten pelastamiseen ja rakennemuutokseen. Tukia ei olisi näin ollen myönnetty silloin kun on ollut tiedossa, että tukea hakeva yritys on vaikeuksissa. Saksan viranomaiset eivät ole ilman mitään erityistä syytä kuitenkaan varmistaneet yritysten elinkelpoisuutta. Järjestelmää koskevissa suuntaviivoissa ei myöskään määrätä tällaisesta varmistamisesta.

Kyseisten tukien soveltamisesta ja niiden myöntämiseen liittyvistä menettelyistä ei ole toimitettu minikäänlaisia tietoja. Komissio ei voi saamansa vastauksen perusteella varmistua siitä, että järjestelmää on sovellettu tiedoksiannettun ja hyväksytyyn asiakirjan mukaisesti.

7. Komissio toteaa näin ollen, että järjestelmää on käytetty väärin ja että Saksa ei ole antanut tietoja kyseisten tukien soveltamisesta.
8. Viitaten yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-471/91 ('Italgrani') 5. lokakuuta 1994 antamaan tuomioon komissio on päättänyt tutkia välittömästi, onko järjestelmää sovellettu perustamissopimuksen mukaisesti, aivan kuin kysymyksessä olisi uusi tuki.

9. Tässä yhteydessä komissio

- muistuttaa aiemmin esittämästään arviosta, jonka mukaan järjestelmä sisältää valtiontukea EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdan ja ETA-sopimuksen 61 artiklan 1 kohdan merkityksessä,
- toteaa, että kyseisiä tukia on myönnetty vastoin Saksan viranomaisten 26. elokuuta 1993 päivättyssä tiedonannossa esittämiä määräyksiä vaikeuksissa oleville yrityksille, joihin kuuluu mahdollisesti myös suuria yrityksiä,
- toteaa, että sikäli kuin kyseistä järjestelmää on käytetty väärin vaikeuksissa olevien yritysten hyväksi, järjestelmän mukaiset menettelyt eivät ole yhdenmukaisia vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettävää tukea koskevan komission politiikan kanssa,
- toteaa erityisesti, että sikäli kuin tukea osoitetaan vaikeuksissa olevan yrityksen rakennemuutokseen, kyseisessä järjestelmässä
 - ei veloiteta ilmoittamaan erikseen vaikeuksissa oleville suurille yrityksille tai herkillä aloilla toimiville yrityksille myönnetystä tuesta,
 - ei aseteta tuen myöntämisen ehdoksi sellaisen rakennemuutossuunnitelman esittämistä ja toteuttamista, joka mahdollistaa yrityksen elinkelpoisuuden palauttamisen pitkällä aikavälillä,
 - ei rajoiteta myönnetyn tuen määrää siihen, joka on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

Komissio epäilee näin ollen, että järjestelmä ei sovellu väärin käytettynä yhteismarkkinoille, joten se on päättänyt aloittaa 93 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn kyseisen järjestelmän aiemmasta soveltamisesta (eli soveltamisesta ennen 8. huhtikuuta 1998,

jolloin järjestelmän muutosasiakirja hyväksyttiin) ja kaikkien järjestelmän soveltamistausten osalta.

Kaikki edellä mainitut näkökohdat huomioon ottaen komissio kehottaa EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti Saksaa esittämään huomautuksensa ja toimittamaan kaikki tuen ja sen soveltamistausten arvioimiseksi tarvittavat tiedot komissiolle kolmen kuukauden kuluessa tämän kirjeen vastaanottamisesta. Se kehottaa Saksan viranomaisia toimittamaan tämän kirjeen jäljennöksen viipymättä tuensaajille.

Komissio velvoittaa Saksan toimittamaan sille yhden kuukauden kuluessa tämän kirjeen vastaanottamisesta kaikki tuen ja sen soveltamistausten laillisuuden arvioimiseksi tarvittavat asiakirjat, tiedot ja tarkemmat yksityiskohdat.

Komissio vaatii tätä varten Saksan viranomaisia ilmoittamaan sille erityisesti, missä tapauksissa näitä järjestelmän mukaisia tukia on myönnetty

- yrityksille, jotka oli tuen myöntämishetkellä katsottava elinkelpoisiksi, ilmoittaen kussakin tapauksessa seuraavat tiedot:

- yrityksen nimi

- yrityksen henkilöstö, tase ja liikevaihto tuen myöntämistä edeltävien kolmen vuoden ajalta

- tuen suuruus (tuen määrä ja intensiteetti suhteessa suunniteltuihin investointeihin)

- yritykselle tarkasteltavana olevan tuen myöntämistä edeltävien kolmen vuoden aikana myönnetyn valtiontuen kokonaismäärä

- yrityksen taloudellinen tilanne tuen myöntämishetkellä,

- yrityksille, jotka oli tuen myöntämishetkellä katsottava vaikeuksissa oleviksi, ilmoittaen kussakin tapauksessa seuraavat tiedot:

- yrityksen nimi

- yrityksen henkilöstö, tase ja liikevaihto tuen myöntämistä edeltävien kolmen vuoden ajalta

- tuen suuruus (tuen määrä ja intensiteetti suhteessa suunniteltuihin investointeihin),

- yritykselle tarkasteltavana olevan tuen myöntämistä edeltävien kolmen vuoden aikana myönnetyn valtiontuen kokonaismäärä
- yrityksen taloudellinen tilanne tuen myöntämishetkellä.

Jollei tietoja toimiteta komissiolle, se tekee päätöksen käytettävissään olevien tietojen perusteella.

Komissio muistuttaa, että käytettävissään olevien tietojen perusteella ja kehoitettuaan Saksan viranomaisia toimittamaan tarvittavat tiedot se on päätenyt siihen, että koska järjestelmää on käytetty väärin, se on laitton ja yhteismarkkinoille soveltumaton, joten kaikki järjestelmän perusteella myönnetyt tuet (joista ei ole ilmoitettu komissiolle) ovat laittomia ja (tukien yhteismarkkinoille soveltuvuuden vahvistamiseen tarvittavien tietojen puuttuessa ja komission kehoitettua Saksaa toimittamaan tällaiset tiedot) yhteismarkkinoille soveltumattomia (joten ne voidaan vaatia maksettavaksi takaisin) riippumatta siitä, onko tuensajana ollut vaikeuksissa olevan yritys vaiko ei.

Komissio muistuttaa Saksalle EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan lykkäävästä vaikutuksesta ja kiinnittää sen huomion kaikille jäsenvaltioille 22. helmikuuta 1995 lähetettyyn kirjeeseen, jossa määrättiin, että kaikki laittomasti myönnetty tuki voidaan periä takaisin tuensajalta. Takaisinperintä tapahtuu kansallisen lainsäädännön mukaisesti, ja takaisin maksettavaan summaan lisätään korko, joka perustuu aluetukien nettoavustusekvivalentin laskennassa käytettyihin viitekorkoihin. Korkoa peritään siitä päivästä alkaen, jona tuki maksettiin tuensajalle/tuensajille aina tuen todelliseen takaisinperintään asti.

Komissio ilmoittaa täten Saksalle tiedottavansa asiasta muille, joiden etua asia koskee, julkaisemalla tämän kirjeen *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Komissio ilmoittaa asiasta myös ETY-sopimuksen allekirjoittaneissa EFTA-maissa toimiville kolmansille julkaisemalla tiedonannon virallisen lehden ETA-täydennysosassa. Lisäksi EFTA:n valvontaviranomaiselle lähetetään jäljennös tästä kirjeestä. Kaikkia edellä mainittuja kolmansia pyydetään esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa tiedonannon julkaisemisesta.

Jos kirje sisältää liikesalaisuuksia, joita ei saa julkaista, tästä on ilmoitettava komissiolle viidentoista työpäivän kuluessa kirjeen vastaanottamisesta. Jos komissio ei saa perusteltua pyyntöä määräajassa, se katsoo voivansa julkaista kirjeen sellaisenaan. Pyyntö, jossa määritellään kyseiset tiedot, on lähetettävä kirjattuna kirjeenä tai faksilla seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Pääosasto IV — Kilpailu
Valtiontuet
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel
Faksi (32-2) 296 98 15"

Komissio kehottaa muita jäsenvaltioita ja niitä, joiden etua asia koskee, toimittamaan sille kyseisiä toimenpiteitä koskevat huomautuksensa yhden kuukauden kuluessa tämän tiedonannon julkaisemista seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel.

Huomautukset toimitetaan Saksan hallitukselle.